

februar 2003

RomerNyt



INDHOLD

Vinter	02
Ismand	
Nye redningskranse	02
Status - forår 2003	02
Julemødet	03
Evaluering af DgP	03
- Helhed	04
- Hvor store træer	5-8
- Græs	09
- Søn	10
- Hauchsvej	11
- Rettelser til DgP	11
Romerrigets 'natur'	12
KVL-landskab	12
Fælleshus - debat	13
Romerliv VI: Elsa&Poul	
Brøndsholm	14
Læst&skrevet	
-om Romerhusene	15
Dødsfald	16
Fastelavn	16
Julekortet	16
Kalender	16

VINTER

En dejlig vinter har det været uden sædvanligt sjap. Klar frost i sammenhængende perioder og tre gange har søen kunnet åbnes for skøjte løb. Kun lidt sne, men mange smukke morgener med rimfrost.

Silkehaler og sjagger har spist tjørnebær og på fuglebrættet er der for tiden siskener og stillits. -

Allerede nu er der imidlertid forandring at mærke. Dagens længde er forøget med 2½time. Solen stråler skarpt og lavt mellem bare grene, og musvitterne er igang med forårssangen. Inden længe åbner en

ny sæson men indtil det sker er det dejligt at kunne glæde sig over en ren vinter.

Den 22-23. februar sker vinterbeskæringen og 2.3. fejrer vi årstidens fest - fastelavn. Derefter kan vi begynde at glæde os til foråret.

VELMØDT

til beskære weekend lørdag den 22. og søndag den 23. februar

Stig Andersen BV1 har accepteret hvervet som romernes 'ismand'. Det betyder at Stig måler tykkelsen på søens is og sikrer at den er 13cm før søen åbnes for færdsel. Søen har efter disse målinger været åbnet for skøjteløb flere gange i denne vinter.

Skilte: 'isen er usikker' opsættes når frosten sætter ind. Skiltene er formuleret som en advarsel, men de er samtidig påbud om at ingen må færdes på isen før det er kontrolleret at den er tyk nok. - For offentlige søer regner man med at isen skal være 13 cm for at bære og det holder vi os til her. Når tykkelsen er nået vendes skiltene og lågen åbnes for fri adgang til søen. Ved tø lukkes atter og proceduren gentages ved ny frost. -

Tilbud om medvirken og forespørgsler om isens beskaffenhed kan rettes til Stig.

Således er der kommet skik på denne vinters færdsel på isen, men meddelelsen herom kommer måske lidt sent eftersom frosten vel snart er overstået. Imidlertid kommer der også en vinter næste år og vi skal prøve at blive bedre til at huske at melde ud om retningslinierne i RomerNyt før frosten sætter ind.

Efteråret endte med julemødet 28.11. hvor **genopretning af 'det grønne'** var til diskussion efter det nu afsluttede arbejde. Det skriver vi om i dette nummer af RomerNyt. Efter jul har vi taget fat på foråret, og det giver anledning til at samleop på de øvrige opgaver som blev sat på bestyrelsens program for indeværende periode. Programmet blev meldt ud i RomerNyt-13(sept) Alt ialt drejer det sig om:

Fællesforsikringen jvf. generalforsamlingens vedtagelse maj 02. Sagen har ligget underdrejet - men nu er den genoptaget mhp. afklaring i løbet af foråret.

Dræn langs CPvej har ligeledes ligget underdrejet men opmåling er foretaget, og nu skal terrænsnit udarbejdes så arbejdet kan komme videre.

Tegldepoter er afklaret for såvidt angår tilladelser. Vi håber på nyt om tegl i løbet af foråret.

Retabler.af Hauchsvej hvor tilladelse fra fredningsmyndighederne nu foreligger til udformning af HV som 'grøn vej'. Forslag herom fremsættes på generalforsamlingen.

Kontingentbetaling & regnskabsføring er omlagt til EDB.

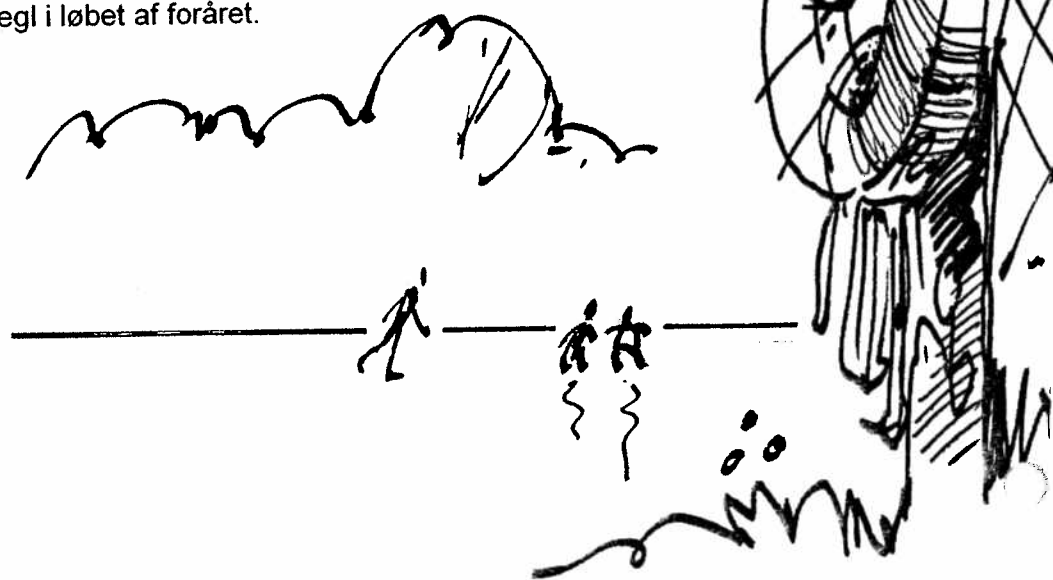
Problematikken om '3 matrikler' står på programmet men opgaven afventer arbejdet med vedtægter som igen afventer fællesforsikringen jvf. ovenst.

Parkeringsforholdene i bebyggelsen er på programmet. Bestyrelsen diskuterer i øjeblikket hvordan punktet kan diskuteres.

Endelig blev der i sommerens løb fremsat et **forslag om fælleshus** som bestyrelsen gerne ser afprøvet. Det lægger vi op debat om her i bladet.

bestyrelsen/jj

Peter Hansen har stået for en udskiftning af redningskransene ved søen. Tidens tand var hård ved de gamle, og udskiftningen blev betryggende foretaget straks før frosten satte ind. - Tak for det!



JULEMØDETnotat/referat EVALUERING af Den grønne Plan

Den 28. november holdt Ejerlauget Julemøde, dvs før familietravlheden satte ind i december. Efter de senere års sædvane var fornøjeligt samvær forenet med det nyttige, og under Erik Skovs kyndige ledelse drejede julemødet sig denne gang om Den grønne Plan (DgP) og evaluering af genopretningen.

38 romere (fra 23 huse) deltog. Det grønne Udvalg (DgU) holdt oplæg med illustrationer, og nyttige kommentarer blev givet i diskussion efter de enkelte punkter. Materialet skal nu bearbejdes af DgU mhp. oplæg om rettelser af DgP til kommende generalforsamlinger.

Under diskussionen blev der serveret kaffe med pebernødder, og kl 21 stod den på øl/vin med hjemmelavet rullepølse.

Mødet sluttede efter sædvane kl 22 efter en kort gennemgang af aktuelle sager, -specielt den seneste udvikling i forhold til TeleDanmark Kabel.

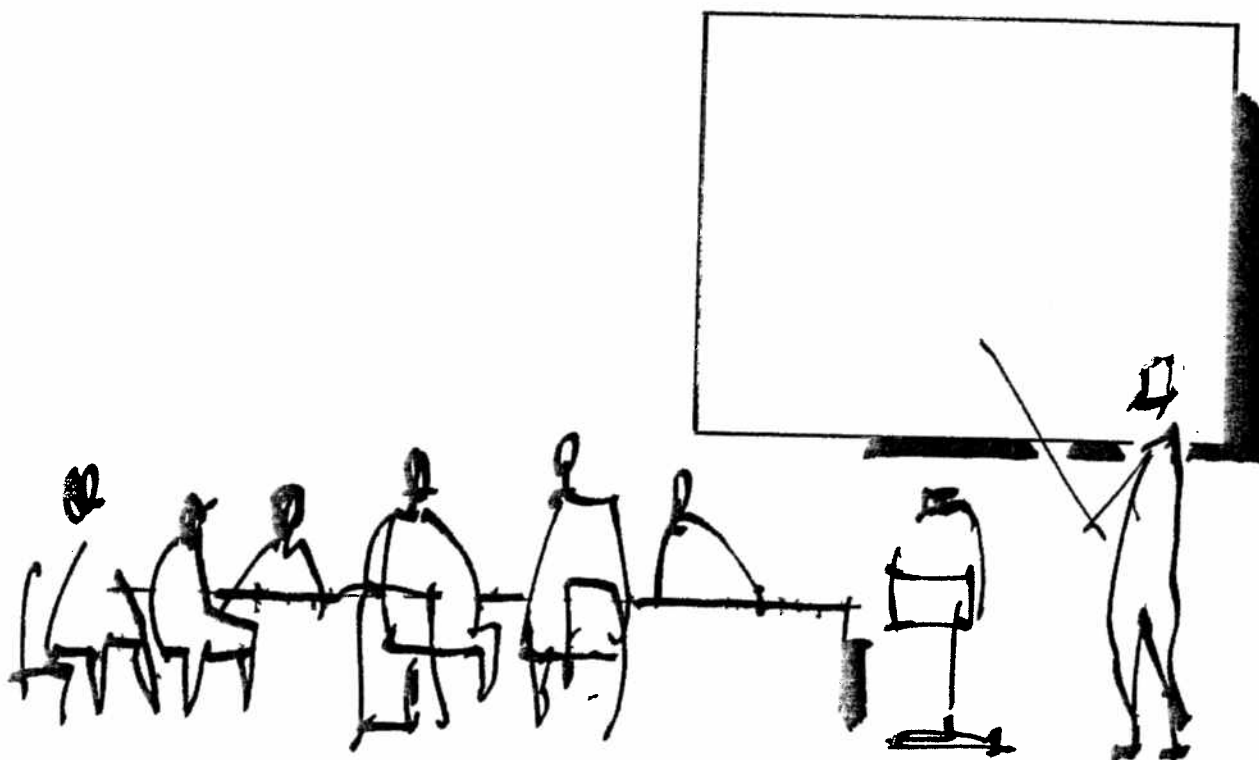
Forøvrigt blev mødet holdt i NordvestSkolens Blok-1 til højre for rampen idet det hidtil anvendte lærerværelse er under ombygning. Det store fællesrum fungerede fortræffeligt, og der var alt ialt tale om et godt og konstruktivt møde med en god stemning. /red

Forud for julemødet 28.11.2003 havde DgU i juni gennemgået genopretningen med landskabsark. Peter Thorsen og med fredningsmyndighederne den 8. sept. Disse gennemgange er omtalt i hhv RomerNyt - 13 og 14. - I nr 14 var der desuden oplæg til diskussion på julemødet.

Efter velkomsten indledte Poul Kjær Mortensen/PKM med at glæde sig over at DgU havde fået den lejlighed til at fremlægge resultatet af 3 års arbejde, og han forsikrede at både ros og ris ville være velkomne med henblik på det fortsatte arbejde og en forventet justering af Den grønne Plan.

Herefter fulgte oplæg og diskussion i henhold til den udsendte dagsorden med en tilføjelse om 'arbejdsweekenderne' som var faldet ud under redigeringen.

Oplæggene og diskussionen refereres kortfattet i følgende artikler:



HELHEDSINDTRYKKET

Notat/referat af oplæg og diskussion på julemødet om romerhusenes grønne område eft. genopretningen og i relation til den løbende vedligeholdelse.
Dagsordenens pkt 1a)

Jørgen Jørgensen (JJ) indledte med betragtninger over at romerhusenes 'natur' er en stærkt medvirkende årsag til at alle romere er glade for at bo netop her.

Men romerhusenes 'natur' er ikke rigtig natur idet det lokale 'landskab' er af meget lille skala. Den undertiden brugte karakteristik af området som 'overdrev' (eller 'af karakter som overdrev') har ligeledes ikke meget på sig idet et overdrev er et område som er formet af græssende dyr.

Der er derfor tale om et 'billede' af natur (og et 'billede' af overdrev) som er resultat af romernes arbejde og som har ændret sig flere gange undervejs fra de første års magre beplantning til de senere års voldsomme vækst, hvor adskillige tons biomasse må fjernes hvert år alene for at opretholde status quo.

Synspunkter om områdets karakter spænder idag vidt, lige fra ønsker om at bo i en skov hvor alt regulerer sig selv til ønsker om at vende tilbage til den første tid uden træer og med fri himmel over husene.

I dette spændingsfelt mellem synspunkter agerer DgU, og med information og i diskus-

sion mellem alle parter søges vejen banet for det fælles nødvendige.

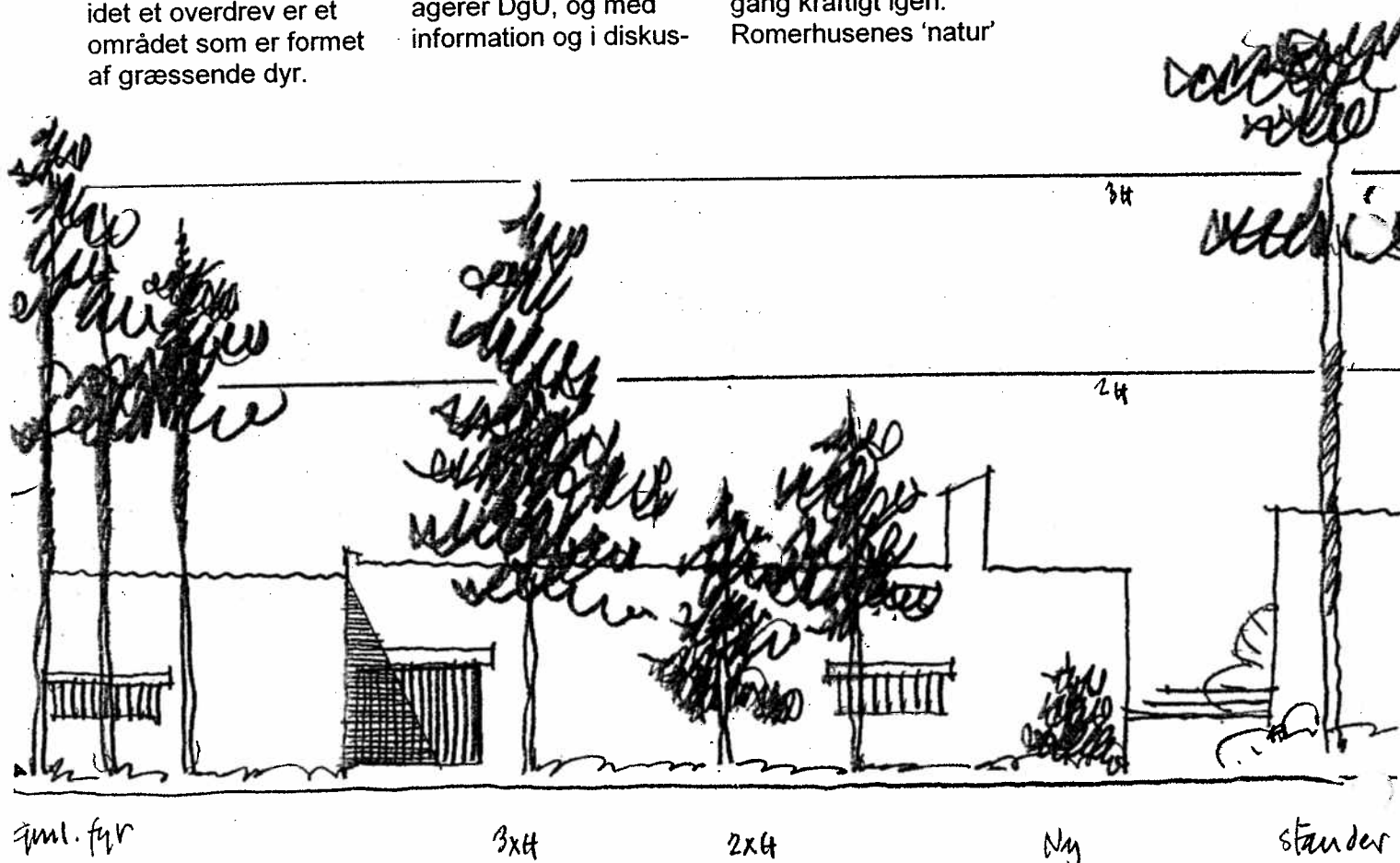
I denne sammenhæng er det værd at pege på at de nuværende træer i området er ca 1/2 så store som de kan blive, og at området ved træernes fortsatte vækst vil ændre karakter fra 'natur' til 'have'. DgU og romerne må sammen forholde sig til hvor grænsen for denne vækst skal trækkes, og vi må løbende træffe de nødvendige beslutninger om regulering.

Straks efter en arbejdsweekend kan området fremtræde noget afpillet og parkagtigt (som når vi andre kommer lige fra frisøren), men væksten kommer hver gang kraftigt igen. Romerhusenes 'natur'

må således vedligeholdes i en balance mellem fri vækst og stadig og kyndig indsats.

Også i det videre forløb vil DgU gerne modtage forslag og kommentarer til arbejdet med romerhusenes 'natur' iht. forskrifterne i Den grønne Plan. Det kan dreje sig om opfordringer til at fare med lempe eller ideer til nyplantning og regulering. - Men det står klart at området heller ikke i fremtiden kan overlades til sig selv. -

Dette oplæg om helhedsindtrykket blev taget til efterretning uden kommentarer.



HVOR STORE MÅ TRÆER BLIVE?

Notat/referat af oplæg og diskussion om træer på julemødet. Dagsordenens pkt. 1b)
I overensstemmelse med oplægget i RomerNyt-13 redegjorde PKM for forhold vedr. træer efter følgende opdeling: Fyr, tjørn, birk og store solitær-træer samt områder med skovpræg.

Fyr -

- *som afskærmning mod den omgivende verden,
- *som baggrund for huse set inde fra området,
- *som effekt foran huses mure (set udefra), og
- *som modstykke til løvtræerne på det indre område.

Problemet er at sikre at fyrrenes kroner ikke vokser vilkårligt fri af murkronerne, og bestræbelsen går ud på at sikre en 3-generationers løbende fornyelse hvor kun enkelte fyrretræer får lov til at blive rigtigt gamle.

3x Bygnh.

2x Bygnh.



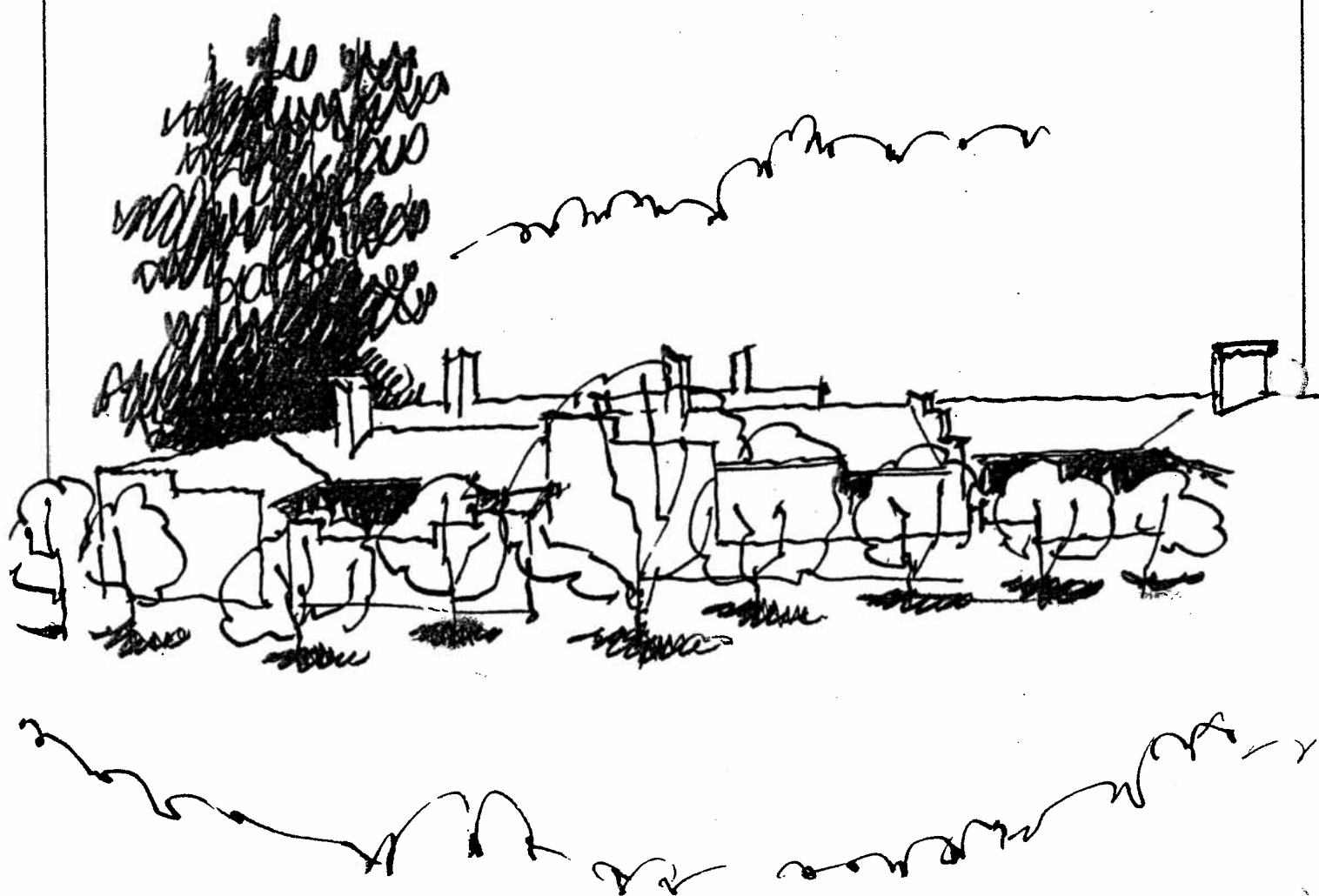
Hvorstore må træer blive? (fortsat)

Tjørn -

- *på det indre område,
- *solitært og mindre grupper på området,
- *i randbevoksninger, og
- *i afstandszoner foran gårdhaver (DgU foreslår at bevare/beskære tjørn. DgP som foreskriver andre sorter!!).

I afstandszoner skal gener ved indblik undgås samtidig med at tjørnene holdes i en rimelig størrelse, og husenes arkitektur skal understøttes (DgP foreskriver at 'hushjørnerne holdes fri..').

DgU glæder sig i den forbindelse over at flere romere tilkendegiver interesse for at åbne den tætte skærmbevoksning og således inddrage det omgivende 'landskab' i udsigten fra hus og gårdhave.



Hvorstore må træer blive? (fortsat)

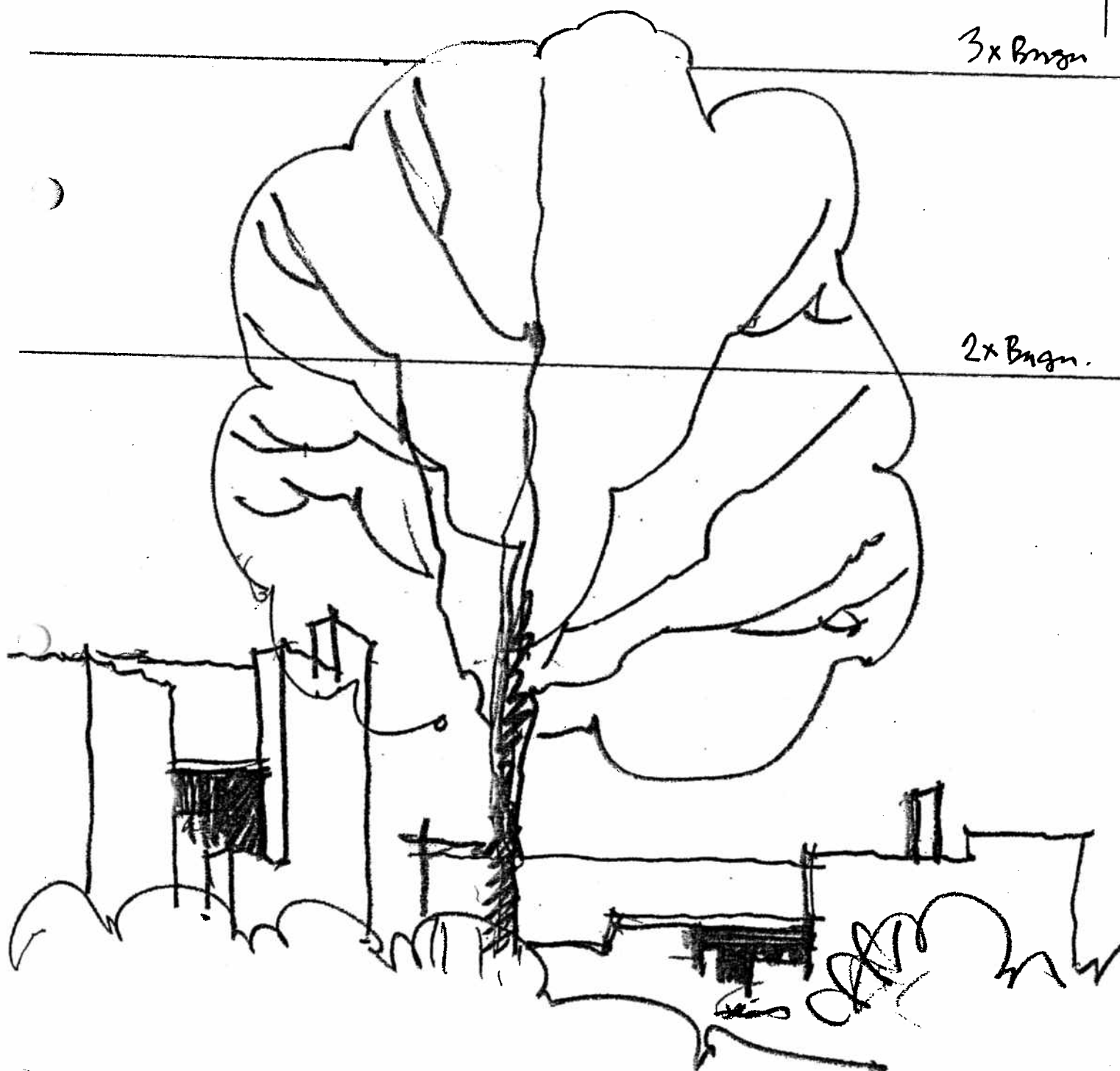
Birk -

de lyse stammer og det lette løv er ifølge DgP tænkt som kontrast til især de mørke fyrretræer, men også som selvstændig træart på området. DgU gør sig i den forbindelse især overvejelser om de

store birketræer langs Baggesensvej 3-5 og Hauchsvej 6 og 15, fordi disse træer er ganske store (og dog kun $\frac{1}{2}$ så store som de kan blive). Husene kan med tiden komme til at virke som 'dværge'.

Det er svært at iværksætte et generationsskifte under store og grådige birketræer.

Store solitære træer - specielt de store egetræer giver anledning til at overveje størrelsen som nævnt under birk.



Hvorstore må træer blive? (fortsat)

Områder m.skovpræg

Ved CPvej mod Montebelloskoven er foreskrevet plukhugst over 15-20 år, genplantning har svært ved at komme igang.

Det kan overvejes at 'lade stå til' og fælde alt

på én gang når området ikke kan mere. Montebelloskoven vil under alle omstændigheder sikre området en landskabelig kvalitet.

Ved 'rampen' er generationsskiftet vel igang.

I 'vestskoven' er bøg bevaret uht. usikkerhed om fremtiden for de store træer på Kristians høj, og i 'østskoven' er et generationsskifte godt igang.



2 1/4 x Hm

Hørne CP/KV

Diskussion i relation til gennemgangen af træer

Peter Hansen foreslog nye tjørn plantet fremfor beskæring af gamle. Trygve Nielsen fandt tjørn børnefjendsk. - PH fandt at birkene er for store foran Hvej6&15 og foreslog anden art plantet.

PH fandt ligeledes at birken ved HDvej3 er for stor/står for tæt på huset og han beklagede at en birk er fældet på søbredden ud for Hvej.

Ørn Vidarsson fastslog at fornyelsen af fyrre-

træerne burde have været iværksat for år tilbage, og Finn Mørup fandt at specielt renoveringen omkring skuret burde have været iværksat forlængst. -

Jytte Johansen var ked af at rødtjørn er fjernet

fra området. Hanne Mortensen glædede sig over at bebyggelsen havde præsenteret sig ualmindelig smukt dette efterår.

GRÆSAREALERNE diskussion

Notat/referat af oplæg og diskussion på jule-mødet (dagsorden 1c).

PKM redegjorde for for-søget med omlægning af slåningen i forhold til DgPs forskrifter, dvs kun partiel slåning (for at skåne blomsterfloret) før grundlovsdag og fuld slåning i september hvor sammenrivning og bortkørsel har været søgt koordineret med efterårets arbejdsweek-ends. Det står imidlertid klart nu at efterårsind-samlingen ikke kan på-regnes udført af romer-ne selv, og græsset skal iøvrigt indsamles og bortkøres 2 x årligt.

Forårsindsamlingen vil kunne foretages af romerne og et 'rivegilde' er foreslået med afslut-tende grillfest.

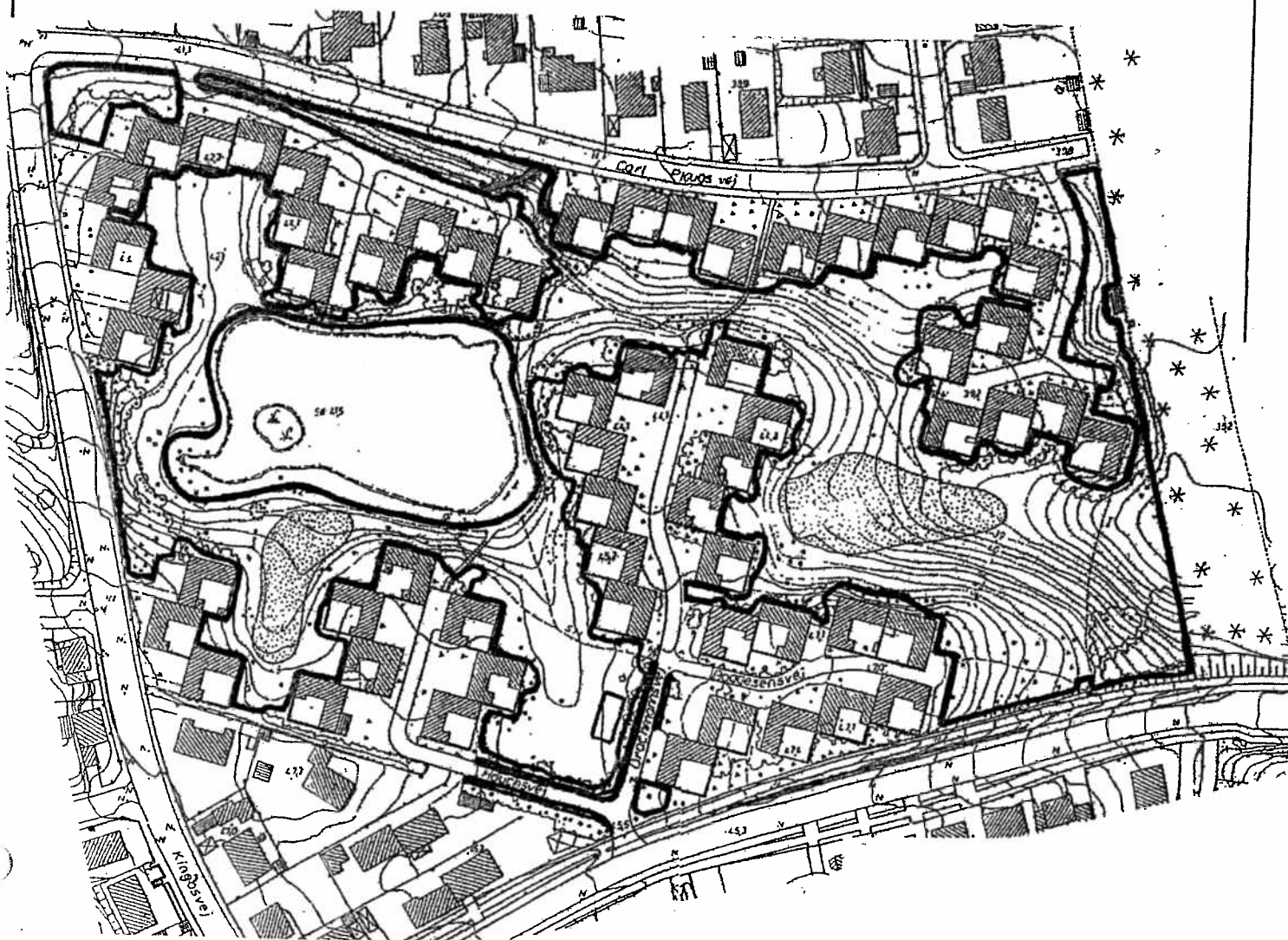
Sommerslåning af stier er gennemført med hen-blik på færdsel og leg i området, og omfanget kan fortsat diskuteres.

Øm Vidarsson advarede mod at gøre området til 'park' bla. med henvis-ning til diskussion om PKMs oprensning forud for græsslåningen, hvor selvsåede hindbær ved CPvej19 var blevet skå-ret ned.

ØV opfordrede ligeledes DgU til at være opmærk-som på 'de lange kig' jvf. DgP. -

Svend Thomsen slår selv området omkring eget hus 2xårligt og fin-der at det fungerer. Han beklagede bortfald af tidligere praksis, hvor romerne selv afmærkede i forhold til slåningen. ST fandt iøvrigt at arbejdsweekenderne

under de nuværende forhold er blevet triste. - Jytte Johansen fandt at stien omkring søen bør være bredere, og - Niels Kryger overvejede om arealets overmæring kunne tale for at pløje hele områder op og begynde forfra!!!



SØEN diskussion

Notat/referat af oplæg og diskussion på jule-mødet (dagsorden 1d).

Sommerslåning af tag-rørene blev iværksat i 1999 og er siden opretholdt. I juni kaldte Peter Thorsen resultatet 'imponerende og et eksempel til efterfølgelse'

DgPs forskrift om tag-rør langs østenden er ændret til 3 grupper langs øst og nordbred. Mængden af rør synes nu reduceret til tæt på det minimum som er nødvendigt for at rørsangeren fortsat kan holde til, men placeringen kan fortsat justeres

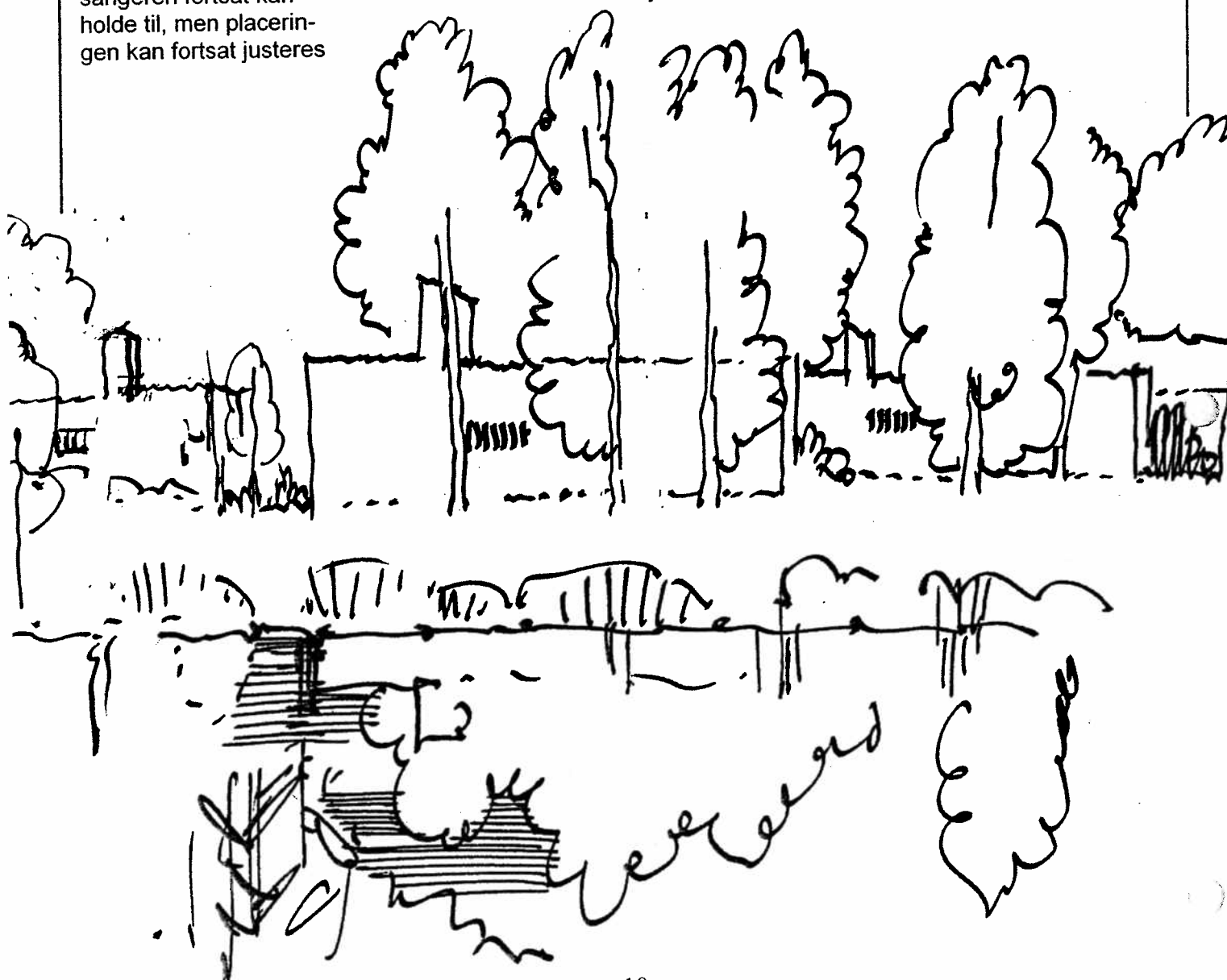
Mht. til ønske om frihold af stien for nedhængende grene (RomerNyt-14) sker dette efter DgUs bedste skøn og særlige ønsker i den forbindelse må fremsættes forud for de enkelte arbejdsweekender.

Udsættelse af gedder el. a. overvejes jævnligt, men det er uvist om sigtbarheden er et problem og hvad konsekvensen evt. bliver mht. bestanden af frøer og eventuelt myg??

Peter Hansen efterlyste pil eller birk ved søen, medens Kirsten Clemmesen oplyste at en pil tidligere er blevet fjernet fordi den tog for meget af søens vand. -

TrygveNielsen efterlyste rådgivning om søpleje, og Ørn Vidarsson efterlyste en biolog for at afklare mulighederne for gedder i søen. -

Annette Sjørl oplyste at iris som har bredt sig omkring søen skyldes en tidligere romers egenrådige initiativ, og Anette anbefalede dem fjernet.



GRØN HAUCHSVEJ

Notat/referat fra jule-mødet (dagsorden 1e)

I fortsættelse af redøgørelsen i RomerNyt-14 fremlagde JJ DgUs synspunkt om anlæg af Hauchsvej som 'grøn vej' med græsdække.

Etableringen på fællesarealet bekostes efter forslaget af fællesskabet medens flisespor iht. DgP bekostes af de respektive romere.

Vedligeholdelse omkring eget hus og i denne forbindelse specielt arealet foran huset varetages af de respektive romere.

DgU har forespurgt Kulturarvsstyrelsen om mulighederne for ændring af Hvej til 'grøn vej' og denne forespørgsel er næsten løbet over ende af KAS's svar som siger, at 'der kan ikke være tvivl om, at den særlige karakter som stenbelægningen giver HolgerDrachmansvej svækkes, hvis den gentages andre steder i bebyggelsen..'.

DgU vil derfor fremsætte ændringsforslag til DgP for den kommende generalforsamling om Hauchsvej som 'grøn vej'.

På julemødet faldt der ingen kommentarer til DgUs forslag og udvalget har heller ikke forudmodtaget kommentarer til det skriftlige oplæg.

ARBEJDSWEEKENDSdiskussion

Notat/referat fra jule-mødet (dagsorden 1f)

DgP foreskriver at DgU skal foranledige arbejdsweekender gennemført. Efter sædvane drejer det sig om 2 årlige weekends m. høringer. En beskærewekend uden særskilt høring er senere tilføjet med henblik på opfølgende pleje af området.

Et særligt forhold i forbindelse med weekenderne er at fjerne en stor mængde biomasse idet den tid er ovre 'hvor området kunne passes med en rosensaks'.

Kommentarerne om græsslåning vidnede da også om at specielt indsamlingen af græs om efteråret bør løses med ekstern arbejdskraft.

Efter genopretningen forventer DgU iøvrigt at kommende arbejdsweekends kommer til at byde på mere varierede opgaver.

DgP foreskriver individuel pleje af arealer omkring eget hus. Efter DgUs opfattelse er det et arbejde som bør ligge udenfor de respektive arbejdsweekends. - Kritik af PKMs buskrydning i områder omkring husene blev besvaret med at arbejdet alene har omfattet friskæring som nødvendig forberedelse til græsslåningen. Denne friskæring kan naturligvis foretages af romere som måtte ønske selv at foretage dette arbejde.

Flere fandt at sammenrivningen af græs var for besværlig om efteråret, og der var forståelse for at arbejdet udføres eksternt (hvilket kræver forøgelse af budgettet).

Ørn Vidarsson takkede PKM for en stor indsats ØV, Jytte Johansen og Niels Kryger støttede forslaget om at købe mere eksternt arbejde (græsslåning) for 'det skal også være rart at deltage i arbejdsweekenden, -

Birgit Jørgensen fandt at 'rivegilder' vil være en god ide, men forudsætter at der udsendes besked, så man kan være med.

RETTELSE TIL DgP

Notat/referat fra jule-mødet (dagsorden 1g)

PKM gennemgik forslag til rettelser jvf. omtale i RomerNyt-14. Det drejede sig om:

- * oplagte rettelser som følge af ny viden om plantning af fyr, sivslåning oa.
- * rettelser til beskrivelsen - f.eks. bøg i vestskoven og Hauchsvej som grøn vej..
- * rettelser til plejeplanen - f.eks. terminer for græsslåning, pasning af tjørn, plantning af fyr..
- * bortfald af uaktuelle anvisninger (får?) ..
- * omarbejde anvisninger som refererer til 1998-situationen,
- * fremtidig bevoksningssstruktur revideres, og
- * fliser oa. belægninger skal evt. revurderes.

Punkterne blev taget til efterretning så meget mere som de i sagens natur vil blive fremlagt for kommende generalforsamlinger.

AFSLUTNING

Julemødet overgik herefter til selskabeligt samvær og efterfølgende orientering til og fra bestyrelsen og udvalg.

/jj



ROMERHUSENES 'NATUR'

Romerhusenes 'natur' er etableret ved frivillig indsats i bebyggelsens første år. Terrænet blev reguleret i forbindelse med byggeriet, derefter blev det pløjet men iøvrigt efterladt som rå jord fordi pengene var sluppet op.

Utzon og hans herboende medarbejdere udstak retningslinier for beplantning med skovfyr som randbevoksning og danske vækster i et indre naturområde. De første romere drog her efter til skovs og hjemførte et par vognlæs små birketræer og fyr. Disse træer er siden vokset op, og de kom med tiden til at stå alt for tæt. I flere omgange er der derfor foretaget nødvendig udtynding og regulering, - senest i forbindelse med genopretningen 1999-2002.

Det er utroligt at det hele vejen igennem har været muligt at fastholde oplevelsen af Romerhusene som naturområde. - Når områder skal passes i fællesskab er det almindeligt at de ender med klippet græs og træer i række, men her er det jomfruelige fastholdt selv om

romerhusenes område uafslutteligt har ændret sig og til stadighed må reguleres, - og under hele forløbet er denne regulering foretaget af amatører!

Naturligvis er der lavet fejl: træer er plantet for tæt, beskæringer er udført forkert og i flere omgange har området været vildt tilgroet, - og dette slutter aldrig.

I vores tid skal adskillige tons biomasse fjernes hvert år og med henblik på fremtiden skal træernes højde vurderes.

Romerhusenes område har ændret sig meget i tidens løb, og i hver generation har det haft sin særlige karakterer. Alligevel har området fastholdt sin særlige stil og stemning under hele forløbet, og ikke blot husene men også bebyggelsen som naturområde har til stadighed været genstand for almindelig beundring. -

Det er da utroligt i betragtning af de stadig ændrede forhold og den omstændighed at vedligeholdelsen varetages af amatører.

/jj

KVL-LANDSKAB

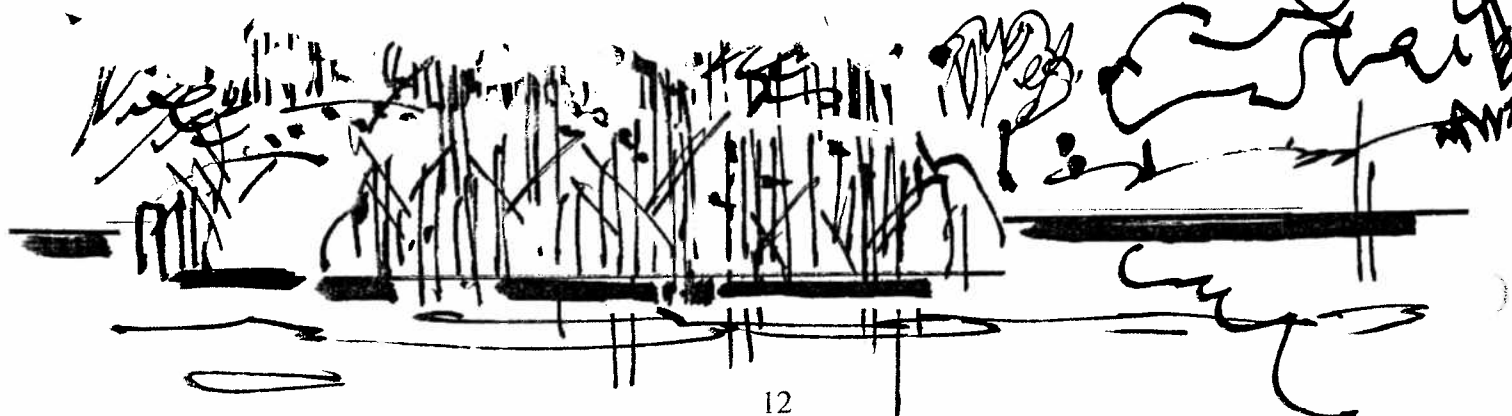
Under forberedelsen af julemødet og evalueringen af Den Grønne Plan opstod en ide om at drage nytte af nogle af de mange fagligt interesserede som jævnligt besøger Romerhusene - herunder specielt studerende fra Landbohøjskolens uddannelse af landskabsarkitekter.

Ideen er at tilbyde de studerende (og deres lærere) en rundvisning, hvor vi fortæller om Romerhusenes historie, bevoksningen og vores genopretning og pleje af den, og at vi omvendt får andel i uddannelsens faglige diskussion om områdets kvalitet og muligheder.

Hvordan opfatter landskabsfolk f.eks. Romerhusenes 'natur', kan den eventuelt blive mere 'naturlig'?, hvad med træernes størrelse og den omstændighed at området varetages af 'amatører' fisk i søen og meget andet....

En henvendelse til professor Ib Asger Olsen KVL blev positivt modtaget. KVL aflægger mindst 2 besøg her pr år i forbindelse med

kurser i 'landskab og plantepleje' og vi har grund til at forvente at et eller andet vil blive aftalt i forbindelse med den kommende sæson.



For en del år siden blev et ledigt romerhus for en tid anvendt som fælleshus i bebyggelsen. Det var i en periode med fælles aktiviteter og mange børn, og romere som har oplevet det har talt meget positivt om det

Da huset efterfølgende blev solgt blev der udarbejdet forslag til generalforsamlingen om et nyt fælleshus i sydøstskoven mod Montebello. Forslaget faldt.

Fælleshuse er imidlertid opført med største selvfølge i stribevis af bebyggelser som er opført efter romerhusene, og i 2001 blev ideen igen fremsat, og nu drejede det sig om at lade fællesskabet købe et almindeligt romerhus og anvende det som fælleshus.

Anledningen var at flere huse var til salg på én gang, og en spontant sammensat interessegruppe indledte en diskussion af mulighederne.

For perioden 2002-03 har bestyrelsen sat spørgsmålet på programmet for at støtte en afklaring, - men siden er intet sket. Dette notat er derfor et forsøg på at sam-

menfatte problemstillinger og muligheder og synspunkter som er fremsat under den indledende diskussion og det er tænkt som en opfordring til evt. interesserede om at give sig til kende med henblik på videre diskussion og muligt initiativ.

Husets anvendelse

- * Fælles aktiv m.børn
- * Madklub(ber)
- * Dagligt fælles samvær for bl.a. ældre i bebyggelsen
- * Festlokale (f.eks. middag med evt. fest i egen bolig aht. naboer)
- * Gæsterum
- * Supplementsrum til store børn i spidsbelastningsperioder
- * Kontor for bestyrelse og udvalg
- * Arkiv og fotokopieringsmaskine
- * Magasin/lagerplads i garagen for DgU & Bygningsudvalg

Brugsretten

Anvendelse af fælleshuset påregnes alene at omfatte romerformål. Leje aftales evt. for de enkelte aktiviteter?

Beliggenhed

Beliggenhed overvejes uht.ønskede aktiviteter. Forhold til naboer (bl.a. regler for støj og for parkering)

Lovgivning/fredning

Tilladelse til at inddrage en bolig vil formentlig kunne opnås. Tilladelse mht. fredningen vil formentlig kunne opnås.

En særlig omstændighed er at muligheden for at retablere et oprindeligt romerhus kan vise sig interessant i forhold til fredningen. En sådan retablering vil nemlig kunne afbalancere de mange ombygninger som er foretaget i tidens løb.

Økonomi/ejerforhold

Romerhusene handles pt i nærheden af 2 mio, som kan finansieres som en enhed eller f.eks. i 59 andele af f.eks. 35.000 hvortil kommer løbende drift og henlæggelser. Ejerskabet kan varetages af Ejerlauget som helhed, - eller på andelsbasis med en særlig bestyrelse og andele til de øvrige 59 romerhuse - eller på andelsbasis, hvor andele ejes af romere som er interesserede i dette supplerende ejerskab, bl.a. som alternativ placering af sparepenge eller som spekulation, - der skal i givet fald udtænkes retningslinier for omsætning af disse andele i forbindelse med ejerskifte

- eller en kombination af disse muligheder. Finansiering af drift og vedligeholdelse skal fastlægges.

Drift og vedligehold

Hvis 'det grønne' springes over et år eller to sker der ingen skade ved det, men et hus skal passes. En interessegruppe skal se det som sin opgave at vedligeholde fælleshuset eventuelt til dels ved eget arbejde!?

En interessegruppe skal se det som sin opgave at varetage løbende rengøring og vedligeholdelse. Der skal fastlægges retningslinier for rengøring efter de enkelte aktiviteter.

Hermed videregives oversigten over muligheder og problemstillinger til almindelig drøftelse. Undertegnede formidler gerne kontakt mellem interesserede bestyrelsen/jj

ROMERLIV VI Elsa og Poul Brøndsholm Pedersen fortæller

Det gik ikke let med at sælge husene fra starten. Vi havde 10 huse at vælge imellem. Vi valgte HD4 fordi vi ikke ville klemmes inde. Andre syntes at en hjørnegrund var et dårligt valg fordi der var mere at passe, og kollegerne på værftet og folk i Helsingør talte om at de der boede i Romerhusene ikke ville få råd til andet end vandgrød.

Indskudet var 5000kr men det steg til 5.900kr før indflytningen. Byggeriet var tilrettelagt således at et hus blev færdigt til indflytning hver 14. dag. Den ene side af Drachmannsvej var allerede beboet og HD4 var det første hus på den anden side. Det var samtidig det første hus i matriklen langs Gurrevej og finansieringen skulle justeres ved starten på det byggeri.

Foruden indskudet skulle der betales for hårde hvidevarer, garageport og flere andre ting. Blandt andet ville vi have oliefyrt hvor husene var planlagt med kulfyr eller pottedyr. Alt ialt beløb det sig til 10.100kr som var mange penge når årslønnen var 17.000.

Pengene skulle betales hos sagfører Berning. Det var muligt at få en afdragsordning, men vi betalte for at stå frit, og Berning sagde: "Tillykke nu er De 85.000 rigere når De går ud ad døren"-

Det passede nu ikke helt, for fra starten var husene 72.000 værd, men 85.000 nåede de snart.

I 1962 blev et hus solgt for 150.000, og nu sagde kollegerne på værftet at "...vi skulle bare have købt, men vi turde ikke".. Når det gik så hurtigt var det på grund af inflationen. Det første år var rentefragene så store, at der næsten ikke var noget at betale skat af. Skattevæsenet skulle se regnskabet og forholdene skulle forklares. -

Boligselskabet Kingo havde stået for byggeriet men på grund af regler kunne de ikke beholde husene. Det har Kingos bestyrelse flere gange beklaget, og i deres jubilæumsskrifter ser vi stadig Romerhusene opført som Kingo afd.E

Beplantning var der ikke meget af fra starten fordi der ikke var penge til det. Ingeniør Langgaard var tilsynsførende med byggeriet. Han sørgede for at jorden blev planeret og han skaffede de første fyrretræer. De kom fra Svebølle og de var kun ca 40cm høje fordi der ikke var råd til mere. Men så havde James Galschiøt-Meyer (HD10) forbindelse til skovridderen i Horserød Hegn og vi fik en aftale om selv at hente unge træer med rod mod betaling.

Tre mand tog afsted,

Galschiødt-Meyer, Hans Rasmussen (CP47) og Poul Brøndsholm. - Vi måtte tage hver andet træ i et område som skovridderen havde udpeget og vi gravede selv træerne op.

Ved aftenstid var der et stort vognlæs ca 50 træer. Det første læs blev solgt på Holger Drachmannsvej og næste aften blev et andet læs solgt på rampen hvor valdnøddetræet nu står (CP55). -

Træerne blev solgt for 4-5 kr pr stk, og en stor del af dem står på området endnu. Vi købte selv 20 af dem og satte 18 omkring huset og 2 inde i gården. Og så fik vi et skævt træ gratis. Det står stadig på hjørnet mod Baggesensvej.

Det første Grønne Udvalg startede med Hjertholm (HD10) og Sørensen (CP45). De skrev de første retningsslinier for beplantningen af området, og de hjalp til med at så græs på den bare jord omkring husene.

Ejerforeningen blev oprettet omkring 1962 på Højbjerg Christensens initiativ. Han boede i Tusculum.

I 1962 havde vi en drukneulykke og 90% af romerne medvirkede til at lave hegn omkring søen.

Senere har der været stor aktivitet om

legepladser for børnene og flere andre ting. E&PBP-HD4/jj



Jubilæumsskriftet "Romerhusene 1958-98" (1998) omfattede en række avisartikler, materiale vedrørende præmieringer i 1964 og 65 og en interview undersøgelse foretaget af Statens Byggeforskning i 1971. Andre artikler kan findes i fagblade, - både om Romerhusene og om Utzons øvrige arbejder og hele det 'univers' som er baggrunden for at Romerhusene er blevet det de er. Gode beretninger kan desuden findes i den senest udkomne store bog om Utzon. - I dette nummer af RomerNyt åbner vi en ny artikelserie om disse emner med præsentationen af Romerhusene i fagbladet Arkitektur nr 6/1959. Kingohusene hed de dengang og det kaldes de stadig i en række fagskrifter. Bemærk iøvrigt at opførelsen oplyses til 1957-58 hvilket utvivlsomt var planlagt men ikke overholdt. Præsentationen er således skrevet før bebyggelsen stod helt færdig, og det var vel rimeligt nok i betragtning af at arkitekter og andre strømmede til lige fra den stund der var opført huse nok til at danne en blot nogenlunde sammenhængende helhed. - Iøvrigt er 1958 året som Ejerlaugget lagde til grund for jubilæet i 1998, hvor Utzon forresten fyldte 80 år.

Idéerne bag en smuk bebyggelsesplan kan undertiden være vanskelige at erkende. Det sker at raffineret grafik dækker over mangel på virkeligt indhold. Det gælder navnlig konkurrenceprojekter. Derfor er en fuldstændig vurdering i virkeligheden først mulig, når en plan er ført ud i livet.

Virkeligt indhold betyder, at den færdige bebyggelse gennem planlægning er tilført karakter og kunstnerisk holdning - at der er skabt et miljø. Og det betyder tillige, at bebyggelsen ved en hensigtsmæssig planlægning fungerer godt, og at der er opnået en god økonomi. Foreningen af de irrationelle værdier med de mere teknisk betonedegoder er i sjælden grad lykkedes for Jørn Utzon i boligbebyggelsen Kingohusene ved Helsingør.

Gårdhustypen har gamle aner. I Middelhavslandene har den været kendt i århundreder. Det er ikke tilfældigt at det er i Italien gårdhusene først optræder i moderne byplanlægning, bla. i Adalberto Libera's arbejderboliger i Tuscolano ved Rom.

Kingohusene, der mellem arkitekter oftest kaldes Romerhusene, kan overfladisk minde om italienske byggetraditioner. Ikke desto mindre er den umiddelbare indflydelse utvivlsomt pæredansk. Når Jørn

Utzon med entusiasme fortæller om de små Helsingørhuse, hvor beboerne med opfindsomhed og arbejdsglæde har skabt morsomme og smukke gårdinteriører ved man med hvilke forventninger han har formet sine gårdhuse. Her skal familier uden naboers indblanding og uden at skade helhedsindtrykket af bebyggelsen kunne udfolde sig frit efter lyst og behov. Det er fællesskabet udtrykt i fælles fremtræden udadtil, og den individuelle frihed i privatlivets udfoldelse indenfor egne vægge - en såre demokratisk ide.

Gårdhustypen er et kvadratisk element hvor boligen danner to sider i en vinkel, og skærmure danner de to modstående sider. Dette element er i besiddelse af fremragende bygningsegenskaber. En kæde af disse huse kan smidigt tilpasses terrænet og optage både vertikale og horisontale forskydninger.

Elementet er meget arealøkonomisk, så det bliver forsvarligt at udlægge fælles parkarealer. I kuperet terræn kan man med denne bebyggelsesform bevare og understrege de mest karakteristiske landskabelige træk.

De nævnte egenskaber ved gårdhuselementet gør det tillige muligt at skabe typiske byformer, gaderum, torve, bygrøn-

ninger og gårdrum. I modsætning til det normale villakvarter bliver byen fuld af kontraster og oplevelsesmuligheder. Man får by og land. I Jørn Utzons udformning er det yderligere understreget ved en udpræget bysilhuet. Gavle, tage og skorsten tegner sig i en bevæget, men rytmisk bunden kontur mod himlen eller skovens rolige baggrund.

Bebyggelseformens økonomiske egenskaber kan illustreres med et lille regnestykke. Hvis arealet, hvor de omtalte 60 gårdhuse er bygget, i stedet var udstykket til normale villagrunde, ville der være blevet plads til 48 huse og ingen fællesarealer, og den samlede vej-længde ville formodentlig være blevet længere (I 1958 var en almindelig villagrund ca 1200 m² men denne almindelige størrelse er dog siden blevet væsentligt mindre (reds.anm.)).

Men også selv boligen har vist sig at være økonomisk. Jørn Utzon har lagt vægt på at skabe en robust familiebolig med enkle og uprætentiøse detaljer og ved anvendelse af traditionelle materialer. De små spændvidder og det ukomplicerede byggesæt har yderligere gjort opgaven overskuelig for håndværkerne. Det er utvivlsomt hovedårsagen til de

(forts. s16)

(forts.fra s15)

lave byggepriser, der har gjort det muligt for familier med gennemsnitsindtægter at få en attraktiv bolig.

Der er projekteret flere bebyggelser med anvendelse af gårdhuselementer. Et typisk projekt er en planlagt bebyggelse i Fredensborg (opført 1962-63/red).

Medens Kingohusene stort set er placeret i samme niveau-kurve, er husene i Fredensborg anbragt som trappetrin eller terrasser i terrænet.

Jørn Utzon har med talent indført gårdhusidéen i dansk byplanlægning. Det bør kunne inspirere andre til at arbejde med idéen og derved bane vejen for en fornyelse af det traditionelle villakvarter.

(Arkitektur 6/1959)



KALENDER

22-23.februar 03
Beskærewkend
søndag 2.marts
Fastelavn

3-4.maj
Arbejdsweekend
(frokost CP35-59)
onsdag 21.maj
Generalforsamling

DØDSFALD

Endnu en gammel romer har forladt os. Ellen B. Andersen, Carl Plougsvej 39 døde i januar efter nogen tids alvorlig sygdom. Æret være hendes minde.

FASTELAVN

falder i år søndag den 2.marts. Invitationen hertil er omdelt. Katten slås af tønden efter sædvane kl 11 på Baggesensvej. Der er tøndeslag for børn og for de voksne samt slik, boller, sodavand og toddy. Fastelavnsfesten er en herlig begivenhed hvor også tidligere børn i bebyggelsen møder op med deres børn. Generationerne mødes. Vel mødt den 2.marts. Tilmelding senest 24.2. til Jens Hovgaard BV5 ved at aflevere slippen på det omdelte papir.

JULEKORTET 2002

I lighed med tidligere år udsendte Ejerlauget også i år julekort til alle romere og enkelte andre som står Romerriget nær. Denne ekstra kreds var i år udvidet en smule og omfattede alt ialt:

BYFO/Huber-Olsen, Kulturarvsstyrelsen/Jens Borsholt, Tekn.Forvaltn/Per Godtfredsen, Stads-gartner Chr.V Christensen som vi har drøftet skel-forhold med under gen-opretningen, Pæd.Udv.-center (Montebello) som vi arkiverer hos, samt Mødre- & Børnehjælpen som er vores nye genbo på Kingosvej.

Julekortet er desuden sendt til et par arkitekter som har besøgt os i det forløbne år og til prof. Ib Asger Olsen (KVL) hvor vi forestiller os muligheden for en dialog med landskabsuddannelsen på KVL.

Endelig er julekortet sendt til Jørn Utzon som atter engang og atter uventet har svaret meget venligt "...at vi ikke kan ane hvor det glæder ham at modtage det tegnede julekort som viser at den oprindelige ide med beplantning og huse bliver holdt så smukt".. og så slutter han med de hjerteligste nytårshilsener til alle romere fra en taknemmelig Jørn Utzon

